

BUITEN

8^E JAARGANG N^O. 17.

ZATERDAG 25 APRIL 1914.

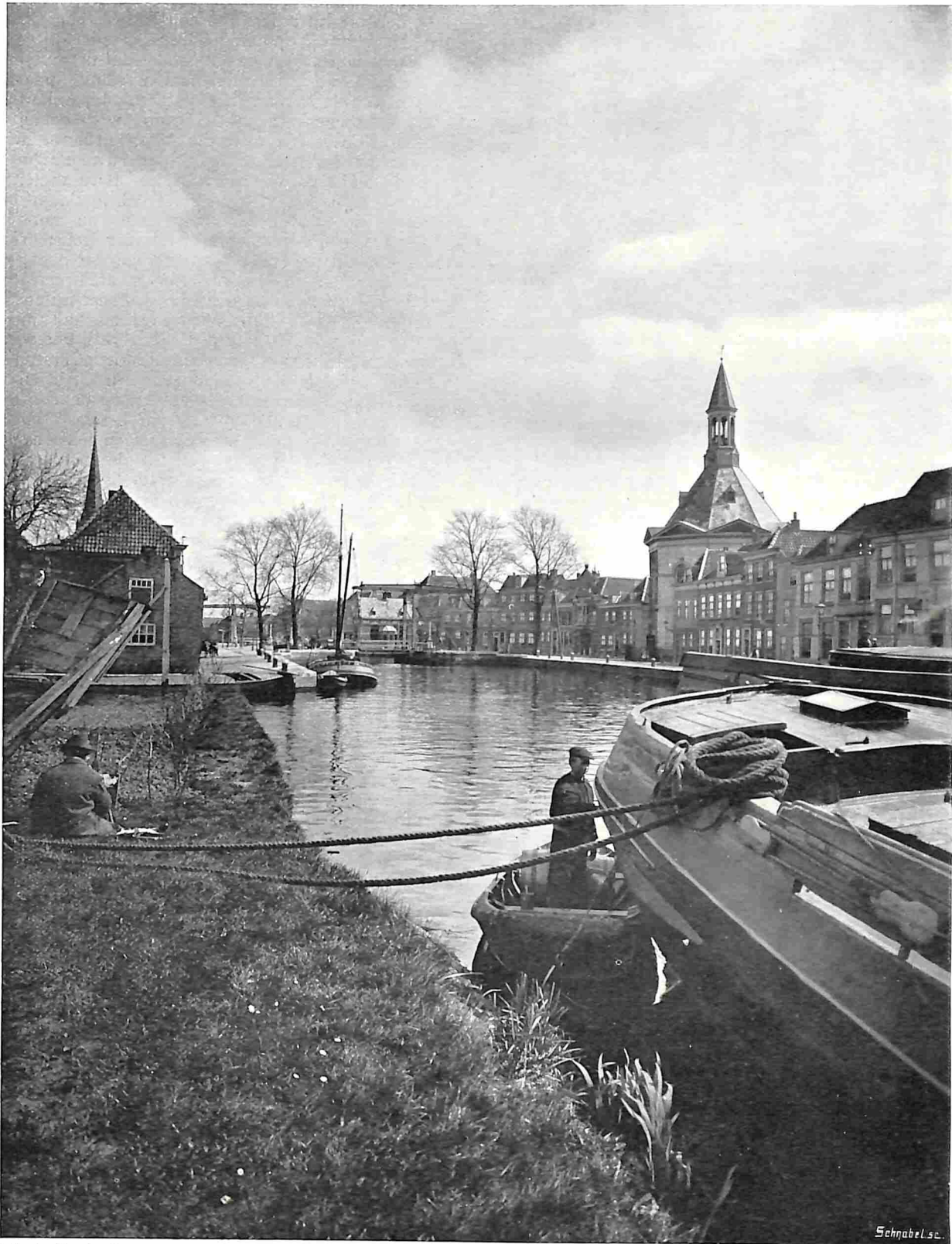

Foto C. Steenberg.

GEZICHT OP LEIDSCHENDAM.

Redacteur: Mr. A. LOOSJES.

INHOUD:

GEZICHT OP LEIDSCHENDAM. ILLUSTRATIE	BLZ. 193
DE GEHEIMZINNIGE VIOLIST, DOOR WILLIAM LE QUEUX (17)	BLZ. 194 EN 204
NAPELS, STAD VAN SCHOONHEID EN HARTSTOCHT, DOOR MAURITS WAGENVOORT, GEÏLLUSTREERD	BLZ. 196—198
LUTJEDAM, DOOR COEN HISSINK, GEÏLLUSTREERD	BLZ. 199
EEN ZUID-BEVELANDSCHE BOOMKWEKERIJ, DOOR J. C. P. S., GEÏLLUSTREERD	BLZ. 200—201
DE KLEUREN-FOTOGRAFIE VEREENVOUDIGD, DOOR C. V. JR.	BLZ. 201
DE AFSLUITDIJK IN HET PANAMA-KANAAL BIJ GATOEN, GEÏLLUSTREERD	" 202
MOOIE BLOEMEN OP DE LAATSTE PLANTENKEURING, DOOR E. TH. W., GEÏLLUSTREERD	" 203
TORPEDOBOOTEN TE MAASTRICHT. ILLUSTRATIE	" 204
HET STANDBEELD VAN DESCARTES TE 'S GRAVENHAGE. ILL.	" 204
PAKJES, DOOR E. TH. W.	" 204

BERICHTEN VAN REDACTIE EN UITGEVERS.

Men gelieve alles wat de Redactie of de Administratie van dit weekblad betreft te adresseeren aan de Uitgevers Scheltema & Holkema's Boekhandel, Rokin 74—76, Amsterdam, met de toevoeging: „Voor de Redactie” of „voor de Administratie van het Weekblad Buiten.” Duidelijke naam en adresvermelding voor dit verzocht ook achter op de foto's. De uitgevers verzoeken beleefdelijk dit blad te noemen als men naar aanleiding van eene advertentie, een aanvraag of een bestelling aan een adverteerder doet.

Tevens gelieve men achter op de foto's duidelijk aan te geven, wat ze voorstellen.

DE GEHEIMZINNIGE VIOLIST

door WILLIAM LE QUEUX.

(17) (Geautoriseerde vertaling.)

HOOFDSTUK XIII.

JEANS en ik hadden steeds op veel gemeenzamer voet met elkaar gestaan, dan bij heer en knecht doorgaans het geval is, waarschijnlijk omdat hij de zoon was van een man, die gedurende vijftientig jaren mijn vader's huisknecht was geweest. Dientengevolge zou Jeans, wiens eenige kleine gebrek was, dat hij onmatig trotsch was op zijn robuste gezondheid en op het feit, dat hij in geen zeven jaar „ooit een druppel medicijn, en net zoo min een pil had geslikt”, zooals hij mij meermalen verklaard had, het mij zeer beslist verteld hebben, zoo hij van plan was iets zoo buitengewoons te doen als het innemen van zeven druppels van het een of ander — behalve dan misschien whisky — in een tumbler met water, en dan nog wel iederen avond. Wat had dit fleschje en de gebruiksaanwijzing, onmiskenbaar door een vrouwenhand geschreven, dan te beteekenen?

Ik deed het fleschje en het kattenbelletje weder in de enveloppe, en stak een en ander in mijn zak. Ik riep mijn nieuwen knecht en beval hem, Jeans' spullen weg te bergen. Toen ik weder in mijn boekerij was, dacht ik een paar minuten over mijn ontdekking na, en toen, na een besluit genomen te hebben, nam ik vastberaden de telefoon van den haak.

„Is dokter Jenkins thuis?” vroeg ik, toen ik verbonden was met mijn dokter.

„Ik ben het zelf. Ben jij daar, Fane?”

„Ja”, zeide ik. „Kom je vandaag misschien nog in mijn buurt?”

„Ik moet om drie uur in Hertford Street zijn”, antwoordde hij; het was toen net twee.

„Dan zou je me een genoegen doen om bijvoorbeeld tusschen drie en vijf even aan te loopen. Ik heb iets gevonden dat op Jeans betrekking heeft, en dat je wel interesseeren zal”.

„Zeer zeker kom ik. Om je de waarheid te zeggen, Fane, nu Jeans zooveel beter is, moet ik je eerlijk bekennen, dat die ziekte van hem en de oorzaak ervan mij meer in het nauw heeft gebracht dan ik je wilde bekennen, terwijl ik hem behandelde. Die twee dingen vormen een grooter probleem dan ik ooit heb op te lossen gehad, en ik heb er enkele opgelost, dat kan ik je wel verzekeren. Wat heb je gevonden?”

„Een klein fleschje, maar kom het zelf maar eens zien. Per telefoon kunnen we er moeilijk over praten”.

Hij belde af.

Ongeveer twee uur later zaten we samen in mijn boekerij. Jenkins hield het fleschje in de hand en snoof er met groote belang-

stelling aan. Hij had de gebruiksaanwijzing gelezen voor hij het kurkje er af nam. Nu nam hij het stukje papier op en las de woorden nogmaals.

„Ik weet heel goed wat het is”, zeide hij eindelijk, terwijl hij de kurk weder op het fleschje deed. „Wat ik niet begrijp, is, waar Jeans dit vandaan heeft gehaald, en evenmin, wie degenen is, die deze gebruiksaanwijzing heeft geschreven, en waarom zij het in haar bezit had”.

„Dus jij denkt ook, dat het 't schrift van een vrouw is?”

„Beslist. Dat is maar al te duidelijk te zien”.

„Wat zit er in het fleschje?”

„Het zou je niet veel wijzer maken als ik je dat vertelde”, antwoordde hij. „Maar dit wil ik je wel vertellen — het is een heel eigenaardig en hoogst gevaarlijk vergif, hoewel het zeer weinig bekend is. Als Jeans dat ingenomen heeft volgens de gebruiksaanwijzing op dat papiertje, dan is het geheele mysterie van zijn ziekte en van de oorzaak ervan opgelost. Geen wonder dat we in het duister tastten. Ik mag zeker het fleschje en het papiertje wel meenemen?”

„Zeker. En zul je me eens op de hoogte houden?”

„Daar kun je op aan”.

Er verliepen twee dagen zonder dat ik van Jenkins iets vernam. Ik telefoneerde tweemaal naar zijn huis, maar beide keeren was hij uit. Den derden dag nadat hij bij mij was geweest om het fleschje te bezichtigen, lag er op mijn ontbijttafel tusschen de andere brieven een in een mij onbekend handschrift. Een blik op het postmerk toonde aan dat hij kwam van Paignton, een zeeplaatsje op de zuidkust van Devonshire, twee mijlen achter Torquay. Lang geleden was ik eens een week in Paignton geweest, en had toen in het groote, rommelige huis van mijn vriend Singer, een zoon van den naaimachine-millionair, gelogeerd. Dat bezoek zal ik niet licht vergeten, want terwijl wij over hindernissen reden in de privé-rijsschool van de „Wigwam”, een arena zoo groot als de Royal Albert Hall, die mijn gastheer nu en dan in een balzaal omtooverde, was mijn paard gevallen, had mij over zijn kop geworpen, waardoor ik mijn pols deerlijk verzwikt had. Ik draaide den brief om, en las op de achterzijde: „Gerston Hotel, Paignton”.

Mij verwonderd afvragend van wie de brief kon zijn, scheurde ik hem open. Hij was geschreven op paarl-grijs papier, en toen, zoodra ik hem begon te lezen, herkende ik het schrift. Het was hetzelfde als dat hetwelk ik drie dagen geleden op het stukje papier gezien had, dat bij het fleschje in de enveloppe zat. Snel keerde ik het papier om, om te zien welke handteekening er onder stond.

De brief was geschreven en geteekend door Louise Joubert.

Ik moet bekennen, dat deze ontdekking mij een schok gaf. De inhoud van den brief was hoogst geheimzinnig, en wekte mijn nieuwsgierigheid in hooge mate.

„Waarde Heer Fane”, schreef Madame Joubert, „ik voel dat ik u moet schrijven, en dit wel dadelijk, want ik ben zeer verlangend u te spreken. Er gebeuren hoogst ernstige dingen — dingen, die ik op papier niet nader kan bespreken. En ik kan hier niet vandaan. Indien ik dit deed, zou het tot gevaarlijke complicaties kunnen leiden. En toch móet ik u spreken. Wees zoo goed mij onmiddellijk te schrijven, of, wat nog beter is, te telegrafeeren, of u hier kunt komen, al is het maar voor één avond, dan kan ik u alles ophelderen. De arme Gasperini zit in Dartmouth, wat verder de kust af, en zijn huis wordt bewaakt door de politie. Kom toch! Het is van het grootste gewicht dat u komt — van het grootste gewicht voor uw welzijn, want zelfs uw leven kan ervan afhangen. Hoogachtend, Louise Joubert”.

Ik las den brief tweemaal over, vouwde hem vervolgens op, en stak hem toen in mijn borstzak. Het was geen brief om te laten slingeren. Allerlei gedachten drongen zich aan mij op, en onbewust begon ik allerlei voorvallen en toevallige gebeurtenissen aan elkaar te koppelen, juist zooals ik gedaan had met betrekking tot Gasperini, de goudvisschen, Quain's bezoek aan Brown's winkel in Club Row, de enveloppe met de afbeelding van de visch erin, en dien avond, dat Calvert, Rosemary en ik samen gesoupeerd hadden in het Pall Mall Restaurant na afloop van de schouwburg-voorstelling.

Wat thans het meest mijn gedachten bezig hield, was, dat ik in Madame Joubert's kamer in het huis in Castle Street een aantal vreemdsoortige boeken had opgemerkt, zooals: „Over vergiften”, door Taylor, „Over Giften”, door Tanner, het oude Italiaansche handschrift, dat, naar ik vermoedde, gebruikt was door alchemisten van eeuwen geleden, en zoo voort.

Op zichzelf iets onbeduidends, zeer zeker, maar toch een voorval, dat, in verband met mijn ontdekken van het fleschje, hetwelk een zwaar vergif bevatte en de aanwijzingen, die er met haar handschrift bijgevoegd waren, achteraf wel eens van zeer veel gewicht konden blijken, en er misschien toe zou kunnen bijdragen een mysterie op te helderen, nóg grooter dan Quain's verdwijning, want Quain werd nog steeds vermist.

Ik had mijn ontbijt geëindigd, en liep nu rusteloos mijn kamer op en neer, zooals ik altijd doe als ik ingespannen nadenk. Ik wist niet wat ik doen moest. Ik trachtte het een of ander voorwendsel te vinden, dat mij in staat zou stellen naar Devonshire te gaan, want het was Madame Joubert blijkbaar heilige ernst, en ik behoor niet tot het slag van menschen, die alle waarschuwingen Sedert den avond, dat zij en Signor Bondi het huis in Castle Street zoo plotseling en op zoo onverklaarbare wijze hadden vermaakte zij geen melding van Bondi. Was hij bij haar in het

Westen? Zou ik hem daar ook ontmoeten, als ik erheen ging?

Hoewel ik dit woord „als” slechts in den geest uitte, ontdekte het feit dát ik het had gedaan, mij reeds, dat ik onbewust reeds besloten had om aan den oproep van de vrouw gehoor te geven, of ik er een geldig excuus voor vinden kon of niet. Men kan trouwens zoo gemakkelijk een voorwendsel vinden om iets te doen, als men er zijn zinnen op gezet heeft. En ook nu vond ik er een — wel een zwak, dat moet ik toegeven — maar het beantwoordde aan het doel.

Te Babbacombe, een prachtig plekje dicht bij Torquay, woonde een tante van mij, een lieve, oude ziel van het midden-Victoriaansche slag, met zilveren witte krullen op de manier zooals de dames die in de zestiger jaren droegen, en die nog een afschuw had van „die verfoeilijke autos met hun stank en stof”, en die, toen ik eens met haar over vliegmaschinen sprak, mij heel ernstig verzekerd had, „dat als de Almachtige het zoo voorbeschikt had, dat wij zouden vliegen, Hij ons vleugels zou hebben gegeven”.

Ik herinnerde mij, dat het mij op de lippen had gelegen, te antwoorden dat als we op die manier voortredeneerden, wij ook tot de conclusie moesten komen dat de Almachtige ons niet had voorbeschikt om met den trein te reizen, omdat Hij ons zonder wielen had geschapen, doch nog juist bijtijds herinnerde ik mij dat de oude dame geenszins ontbloomt was van aardsche goederen, en dat zij volgens den natuurlijke loop der dingen, deze wereld zou moeten verwisselen voor een gelukkiger vóórdat ik over de volle kracht van mijn leven heen was, en dat ik, daar ik haar eenige neef was — enfin, alles is mogelijk in deze, wat Emerson noemt, „beste van alle mogelijke werelden”, en ik zou haar gevoeligheidsjes voor nog niet zóoveel hebben willen kwetsen.

Ik zette mij, en schreef aan Madame Joubert, dat, daar ik vroeger of later toch voor zaken naar Torquay moest, ik even goed dadelijk kon komen en haar opzoeken, en zoodoende twee vliegen in één klap vangen. Zij zou haar overredingsgaven en macht van bekoring misschien overschat hebben indien ik haar de waarheid had laten raden, namelijk, dat, — indien ik haar brief niet ontvingen had — geen wilde mastodons mij uit Londen hadden weggekregen naar zulk een saaie plaats als Torquay, een van de liefste badplaatsen in het westen van Engeland, maar, helaas! ook een van de slaperigste.

HOOFDSTUK XIV.

NOG EEN VERRASSING.

Babbacombe baadde zich in heerlijken zonneschijn, terwijl ik bij mijn lieve, oude tante zat — lief niettegenstaande haar ouderwetsche denkbeelden en haar spitsvondige alleenspraken over het leven op het gazon van het „Chalet”, — en uitkeek op de groote, blauwe zee, en de kleine schepjes die zich tegen den gezichtseinder afteekenden.

Ik heb veel gereisd en veel mooie landschappen gezien, en toch, terwijl ik daar zoo zat, docht me dat ik nooit een kustlijn zoo heerlijk schilderachtig gezien had als die welke de roode, onregelmatige klippen opleverden, welke zich naar links en rechts uitstrekten, want Babbacombe Down, waar het Chalet op lag, was minstens honderd voet boven de zee, die de kust daar bijna onmiddellijk onder bespoelde. En per slot van rekening, bedacht ik, is een korte afwezigheid uit Londen in het late voorjaar, als je omgeving zoo kalmeerend voor de zinnen werkt als hier, buitengemeen genotvol.

Het was bijna zeven uur, en hoewel de opmerkingen van tante zonder twijfel zeer verheffend waren, voelde ik toch, dat als de tijd voor mij daar zou zijn, om precies over een half uur de boot naar Babbacombe te gaan pakken, ik meer dan bereid zou zijn om te gaan. Ik had besloten deze boot, op haar weg naar Paignton te pakken, en had in het postkantoor te Babbacombe naar het Gerston Hotel aan mevrouw Joubert getelefoneerd, dat ik haar om één uur zou komen bezoeken. Zonder erbij na te denken had ik tante gevraagd, of ik van haar huis uit even mocht telefoneeren, en ik zal nooit de uitdrukking op haar vriendelijke, oude gelaat vergeten, toen zij op geschokten toon antwoordde:

„Goeie hemel, Cyril! Wat 'n idee, dat ik een van die vreeselijke nieuwerwetsche dingen hier in het Chalet zou hebben! Ik heb er zelfs nooit een gezien!”

Ik mompelde iets als antwoord — wat, weet ik niet meer — en even later praatte zij weder door over Jeans; zij had mij reeds verteld dat zij hem herhaaldelijk was wezen opzoeken sedert zijn komst te Torquay. Ik was voornemens hem zelf dien middag te gaan bezoeken, na mijn onderhoud met Madame Joubert. Tante, vond ik, was zeer bezorgd over hem — niet zoozeer over zijn gezondheid, maar zij was „zeer bezorgd”, zooals zij het uitdrukte, „over zijn geestelijk welzijn”. Was hij wel een goed Christen? Woonde hij wel geregeld iederen Zondag den dienst bij? En zoo ja, was het dan wel een rechtzinnige kerk waar hij naar toe ging? Ik bevond, dat zij hem op deze en dergelijke punten aan een zeer scherp kruisverhoor had onderworpen, en ik maakte uit haar woorden op, dat Jeans ze niet geheel tot haar genoegen beantwoord had.

„Je bezigheden te Paignton zullen je zeker wel verhinderen om met de lunch thuis te zijn, hè?” vroeg ze, terwijl ik opstond.

„Voor de lunch, ja, maar met het eten ben ik wel weer thuis, misschien zelfs wel eerder. Ik kan zeker niets voor u in Paignton doen?”

Zij bedankte mij, en zeide dat er niets was. En toen herinnerde

zij zich plotseling, dat er wèl iets was dat ik kon doen. Den vorigen avond toen ik aankwam, had ik in de hal een vogel van buitensporige grootte in een kolossalen kooi opgemerkt. 's Morgens vroeg deden zijn rauwe, oorverdoovende kreten mij met schrik wakker worden. Een oogenblik lang dacht ik, dat het een of andere slechte sujet zich toegang tot het Chalet verschaft had, en bezig was mijn tante op de een of andere bijzonder afschuwelijke manier te vermoorden.

Na het ontbijt had ik het gewaagd de kooi van dezen vogel te naderen, onder bescherming van tante, en voornamelijk om nog beter bij de oude dame in de gunst te komen, had ik vriendschappelijke onderhandelingen met het beest geopend, door het een nootje voor te houden. Het was een bijzonder harde Braziliaansche noot, doch tot mijn verbazing kraakte het dier hem met één beet aan stukken, alsof het slechts een stukje zoetemelksche kaas was. Nauwelijks had hij dit gedaan, of hij deed met klapperende vleugels en wijd openstaande bek plotseling een vastberaden aanval op mijn onbeschermd vingers, en deed dezen aanval verzeld gaan van een van de meest zenuwschokkende, doordringende kreten die ik ooit gehoord heb, of, naar ik vermoed, ooit hooren zal.

Tante, die naast mij stond, berispte den vogel zelfs niet. Tot mijn verwondering, en eenigszins tot mijn grievende vernedering, lachte zij er hartelijk om.

En nu verlangde zij nota bene van mij, dat ik dit vreeselijke beest, dat Dando heette, in zijn enorme kooi mee naar Paignton zou nemen, en hem daar afgeven bij een vogelarts die in de stad woonde!

„Ik vind het werkelijk heel aardig van je dat je dit doen wilt”, zeide zij, nadat zij mij had uitgelegd wat zij van mij verlangde. „En je wilt onderweg wel goed op hem passen, hè? De arts verwacht hem, en zal hem een week houden. Die arme Dando is den laatsten tijd heelemaal niet goed geweest, en de verandering zal hem dus wel goed doen”.

Het was inderdaad gelukkig, dat zij mij verteld had, dat de vogel niet goed was geweest, want dit gaf mij een kansje tot ontsnappen. Ik legde tante uit dat die kleine stoombootjes akelige, tochtige dingen waren, en voegde erbij, dat, hoewel de zon zoo warm was, daar op het gazon, de wind toch in het oosten zat, en dat wij het „op zee”, waarschijnlijk erg koud zouden hebben. Zou het daarom wel raadzaam zijn het er op te wagen, zoodat Dando op weg naar zijn dokter, blootgesteld werd aan de kans om koude te vatten?

„Ik geloof werkelijk dat je gelijk hebt, Cyril”, zeide zij een oogenblik later. „Sommige mannen zouden daar nooit aan gedacht hebben, en het verwondert me werkelijk, dat jij er aan dacht. Dank je wel, hoor. Neen, Dando gaat niet in een akelige tochtige boot”, voegde zij erbij, zich naar den zuur-kijkenden vogel wendende, die in zijn kooi buiten in de zon was gezet. „Ik zal Jim vanmiddag wel met de dogcart sturen”, zeide zij.

Nog geen half uur daarna stapte ik te Paignton van de boot. Precies om één uur was ik aan het Gerston Hotel, waar Madame mij reeds verwachtte, en waar ik onmiddellijk werd bovengelaten.

Er was niemand in de privé-zitkamer, toen ik binnentrad, doch het volgende oogenblik ging de deur van de aangrenzende slaapkamer open, en Madame Joubert snelde bijna naar binnen. Na de deur zorgvuldig achter zich gesloten te hebben, schoof zij een stoel voor mij bij, en ging zelf een paar voet van mij af op de rustbank zitten.

Hoewel tamelijk bleek, was ze toch mooi, mooier zelfs nog, vond ik, dan toen ik haar het laatst gezien had. Ik merkte op, dat haar haar heel anders was opgemaakt. Zij droeg een wondermooi gesneden japon van crème zijden crêpe de Chine, waarvan de rok om haar rijzige, slanke gestalte was gedrapeerd en die het ware cachet van de „Rue de la Paix” droeg, terwijl de ruime plooiën waren opgenomen in een „chou” in den vorm van een waterlelie van een wonderschoone, vieux-rose tint. Onder de ragfijne kant van haar keurslijf vertoonde zich dezelfde prachtige kleur. De japon was een harmonisch geheel — ja, het geheele „tout-ensemble” van de vrouw ademde de vindingrijke cosmopolitische, de charmante vrouw van de wereld.

„Dus is u toch gekomen!” riep zij uit, terwijl zij haar prachtige, uitdrukkingvolle oogen op de mijne vestigde, als om er zich van te overtuigen, dat zij zich niet vergiste. Ik vond dat zij er bijzonder ongelukkig uitzag.

„Het heeft er veel van”, antwoordde ik glimlachend, en werd toen weder ernstig.

„Wel, wat is er gebeurd?” vroeg ik. „Uw brief heeft me werkelijk ongerust gemaakt”.

„Zoo had ik hem ook bedoeld”, antwoordde zij. „Heeft u niets gehoord?”

„Iets gehoord?” zeide ik haar na, „van welken aard?”

„Over Gasperini?”

„Ik heb niets omtrent Gasperini vernomen sedert hij de stad verlaten heeft”, zeide ik, „behalve dat hij te Dartmouth woont. Ik las dat hij daar voor korten tijd een huis gehuurd had”.

Tot mijn verbazing verborg zij plotseling het gelaat in de handen, en terwijl haar lichaam heen en weer bewoog, begon zij te kreunen dat ik er medelijden mede kreeg.

„Om 's hemelswil!” riep ik uit, bewogen door haar smart, en mij vooroverbuigend, „zeg me toch wat er is. Wat is er gebeurd, Madame Joubert?”

(Vervolg op bladz. 204 van dit nummer.)

Compagnia Fotografica.

GEZICHT OP NAPELS EN DEN VESUVIUS.

NAPELS, STAD VAN SCHOONHEID EN HARTSTOCHT.

VOOR ons, Noordelijken, evenwichtig van verstand en gemoed, is Napels als een te zware wijn. Haar omgeving is haast paradijslijk, het karakter harer bewoners demonisch. Wij gevoelen voor haar schoonheid oogenblikken van verkwijning, en voor de Napolitanen van geringschatting. Maar deze laatste indruk wil dadelijk verwacht worden. Napels is een volkomen Oosters stad, wier bewoners Westersche pretentiën doen gelden. In hun hartstochtelijken en onstuimigen aard is echter zooveel beminnelijke zorgeloosheid, zooveel kinderlijke vrolijkheid, zooveel zang en zooveel lach, dat men zich telkens met hen verzoend gevoelt, ook wanneer men zich over hun onbetrouwbaarheid meent te beklagen te hebben.

Ook de schoonheid van Napels wordt slechts voorwaardelijk erkend. De stad zelve, tegen steile heuvelen opgebouwd, is met hare trapstraten: nauw, duister en vuil, eer karakteristiek dan mooi. Zij is oud, en velen harer „paleizen” zouden invallen, indien zij van buiten, schuin over de straat, niet gestut werden door zware balken op gemetselde voeten, welke het verkeer belemmeren. Afbreken kan men deze bouwvallige gevaarten niet, wijl zij, verdiepingsgewijs aan meer dan een eigenaar toebehooren, en het gerecht niet kan of wil beslissen van hen de schade heeft te dragen. Deze door schuin-opgezette balken gestutte huizen zijn dan een eigenaardigheid te meer van het Napelsche straatleven, dat in zijn kinderlijke openheid deze stad van allen onderscheidt. De Napolitanen brengen drie kwart van hun tijd op straat door. Het familieleven, haast zou men zeggen: het huwelijksleven, kent er geen geheimen. Nauwelijks is de dag aangebroken en het gezin ontwaakt of, indien het door de warme zomernachten niet verlokkt is op straat of op de daken te slapen, deuren en vensters worden wijd opengeworpen, en terwijl de arbeid begint, vangt ook de algemeene schreeuwconversatie aan. In de woningen beneden aan de straat wordt haastig het bed opgemaakt en gesierd. Het bed is als een familieheiligdom: altaar van al het lief en leed der liefde: deze voor het Napelsche volk de groote beweegkracht. Maar dan ook, als het groote bed met zijn sprei belegd en met zijne papieren bloemen gesierd is, worden vrij de deuren geopend. De schoes draagt zijn werkbank en driepoot buiten, de naaier de schoes draagt, de timmerman zijn bank. De moeder kleedt aan de deur hare kinderen aan, of bewijst hun andere moederlijke zorg. Straks, wijl de Napelsche vrouwen heur dik en lokkig haar niet zelf kunnen opmaken, en zelfs de

armste trotsch is op haar hoofdtooi, gaat de stuiverskapster rond, die, zij het allerminst dagelijks van ieder, deur aan deur, het kapsel harer cliënten uitkamt of opmaakt. Op de „gouden kammen” na, kan men Heine's Loreley daarbij aanhalen, en zeggen: „*Sie sangen ein Lied dabei*”. De straat vormt aldus een groot gezin: alle vreugden en smarten van allen, geboorte, huwelijk en dood, liefde en vijandschap, spel en dans, gezeten in gesierde rijtuigen en de gevangeniswagen, die dezen of dien weghaalt, al dit luk en onluk des levens wordt door allen besproken, genoten, geleden. Het gelach is gemeenschappelijk en het geweeklaag tevens, en lach en geweeklaag zullen zich straks uit in een lied, waarin de straat, de wijk, de stad haar hart uitzingt. Immers, wát zou Napels zijn, indien het niet zong?

Deze beminnelijk-naieve, soms sentimenteele eigenschappen der lagere bevolking, zetten den Noordelijken vreemdeling — ook den Noord-Italiaan — over veel ergernis heen. Sommige straten is de vreemdeling een steeds de stille vijand; voor de lagere klassen is de vreemdeling nog steeds de stille vijand, die men met wantrouwen bejegt of met geringschatting laat voorbijgaan, zoodra men niet meer een vetten kalkoen in hem ziet, die geplukt kan worden. In dit geval is er aan de Napelsche hoffelijkheid geen einde. Het geschreeuw is er oorverdovend: Napolitanen kunnen niets zacht zeggen, behalve wanneer zij, op te grooten afstand om bewegingen hunner handen en vingers. Elk oogenblik barst deze bevolking uit in een paroxisme van geweldige hartstochten. Wanneer men de dagbladen leest, vindt men daarin verhalen van *la bête humaine*, waarbij het hart een oogenblik stilschokt. Op elken kerkelijken of nationalen feestdag breekt de wijk, zoo niet geheel de stad, uit in een pandemonium van rumoer en lawaai, waarbij zooveel kruit verschoten wordt, dat de vensters rinkinken. Van klein tot groot tracht ieder zooveel geraas te maken als zijne gewerchoten; het geschreeuw der straatventers is om er gek van te worden. Uit deuren en vensters klinkt allerwege geruoep. Dit dagelijksch lawaai vindt in het jaarlijksch Septembeerfeest van de *Piedigrotta*, een muziekfeest nog wel, zijn climax. Er is dan zulk een helsch lawaai, dat de stad tenminste één stillen dag in het jaar kent: den tweeden eersten, wanneer geheel de bevolking op is van het getier van den eersten. Onschuldig, kuischheid, eer, alles is in deze stad voor geld te koop met een schaamteloosheid, welke het

Compagnia Fotografica.

GEZICHT OP NAPELS VAN ZEE GEZIEN MET DE HOOGTE VAN SAN MARTINO.

onbewust nabij komt, en dus opnieuw de onschuld nadert. Vermenging van paradijs en hel, stelt Napels den vreemdeling soms de vraag of hij wat hij waarneemt moet eerbiedigen of verachten.

Eèn groote weldaad toch heeft Napels der menschheid bewezen. Ofschoon deze haar, ondankbaar genoeg, vergeten heeft. In deze stad is de wereldsche muziek, zoo niet ontstaan, dan toch geworden tot dat „werk” bij uitnemendheid, 't welk wij neden nog met den Italiaansche naam *opera* noemen.

Op het punt door den vreemdeling te worden veracht, winnen Napels en haar bevolking hem, zoo niet door andere deugden, dan toch altijd door zorgeloosheid en muzikaliteit. Napels is als een dier zondaresen, over welke men in ietwat farizeisch zelfbehagen, steeds het hoofd schudt, en die men toch niet nalaten kan lief te hebben. Bezit men haar, dan maakt zij U soms groen van ergernis; is men ver van haar weg, dan verlangt men naar haar terug. Want zij is schoon en kan zoo beminnelijk zijn, dat men in haar genieting het hart in een nieuwe lente voelt ontwaken. Haar zorgeloosheid is zoo zacht bedwelmend, haar lied zoo lieflijk voor het oor en zoo streelend voor het gemoed, zelfs de Napelsche uitspraak van het Italiaansch bezit zulke bekoorlijke klanken, dat deze stad U betoovert als een dier vrouwen, die wel eens plicht en eer doen vergeten. Onder de steden is Napels een Magdalena zonder berouw: schoon, lichtzinnig, veil, vreeswekkend soms van niets ontzienden nartstocht, kwezelachtig bij buien, bijgeloovig altijd, vroolijk toch de wereld genietend met de overschuimende bekens harer onuitputtelijke levenskrachten, gevoelig en wreed terzelfder tijd, maar met een ernstigen ondergrond in haar karakter, welke doet hopen, dat zij eerlang zich als berouwvolle zondares zal neerwerpen. Hij die haar liefheeft, ondanks alles, weet echter niet of hij dit berouw, dezen omkeer wenschen of vreezen moet? Misschien ligt juist de eigenaardige bekooring van Napels in hare tegenstellingen. Is de stad zelf eer leelijk dan mooi, en heeft haar ontwakende nijverheid reeds wijken gebouwd, zooals dergelijke van afschrikwekkender naarheid nergens ter wereld worden gevonden, haar ligging spot met elke beschrijving. Wanneer men haar overziet van de hoogte van San Martino, of op een wandeling langs het Corso Vittorio Emanuele, in de bovenstad, hoe zij zich met hare straatgleuven, hare kerktorens en koepels rondt om den lieflijken Golf, van Kaap Possilipo tot waar de Vesuvius zich uitstrekt, naar het Sorrentijnsche schiereiland, of aan zee, langs „de Villa”, wanneer, na een nazigen morgen, de nevels allengs doorzichtiger worden en de namiddag, tegen zonsondergang, zoo klaar is, dat men de kleine steden, welke den voet van den vulkaan rozig omkranzen, kan volgen tot de achteruitwijkende kaap van

Sorrento; wanneer Capri, scherp gesneden als een cammée, ligt in de gladde zee als op een blauw zijden kleed, en de zon, achter kaap Miseno ondergaande, in de vensters der tegenover liggende steden een brand van gouden vlammen sticht, o, wie is er dan, die Napels niet aanbidt?

De kust van dit „Gelukkig Campanië,” waarvan Napels de hoofdstad is, beweegt door haar schoonheid het ontvankelijk gemoed soms tot tranen. Hier is de lieflijkste bekooring vereenigd met de geweldigste tragiek. Wel zijn de Napolitanen kinderen van hun bodem: de hun omringende natuur bezit gelijke eigenschappen als zij. Sinds eenige jaren lijkt de Vesuvius rustig: zijne hartstochten schijnen uitgedoofd. Maar wie hem in zijn geweld heeft durven naderen, behoudt daarvan zijn leven lang de herinnering, alsof hij de hel zelf heeft aanschouwd. Nu lijkt hij een oude man onder de vulcanen, verzwakt, uitgebluscht van hartstocht. Zal hij weldra niet den eeuwigen slaap slapen? Laat echter deze rustige schijn u niet bedriegen. Wat een bodem, waarop Napels gebouwd is, beteekent aan innerlijken oerstrijd, waarin de elementen nog tegen elkaar te keer gaan als in de eeuwige oogeblikken van het ontstaan dezer wereld, bewijst u de *solfatara* van Pozzuoli, aan de andere zijde van Napels. De bodem gloeit daar onder uwe voeten, op sommige plekken bruischt de aardkorst als ziedend water in uiterste verhitting. Slechts een dunne aardlaag scheidt er het leven van den elementenstrijd, waarvoor geen taal een woord bezit. Zelfs de moedigsten worden hier bevangen door een huivering van ontzetting.

Stad vol tegenstrijdigheden, lokt en bekoort Napels den vreemdeling door de louterste schoonheid en schrikt hem af door de afzichtelijkste leelijkheid en vuilheid. Zij neemt hem in door de beminnelijkste hoffelijkheid harer bewoners en ergert hem door hunne afstootende baatzucht, en een oneerlijkheid zoo doorzichtig haast en zoo naïef, dat zij gemoedelijke openhartigheid nabij komt. Geen stad als zij heeft zulke bewonderenswaardige bevliegingen van heerlijken geestdrift, geen ook kan zoo plotseling uitbreken in blinde razernij. Eertijds de stad der lazzaronen, bezit Napels een grooter tal bedelaars, dan welke Italiaansche stad ook. Maar dit is voor een groot deel te wijten aan de vele onnadenkende vreemdelingen, die bedelaars oproepen, overal waar zij met hun stompzinnige stuivers-vrijgevigheid verschijnen. Napels bezit reeds een belangrijke nijverheid, bezat steeds een wijdvertakten huisvlijt, welke meehelpt de volksstraten aantrekkelijk te maken. Geen nijverder volk dan de Italianen, die men voorheen belasterde door hen lui te noemen, wijl het slechte bestuur huns lands elken lust tot arbeid benam. Zoo arbeiden ook

de Napolitanen langer dan het dag is, wijl hun vroolijkheid den arbeid licht en hun natuurlijke begaafdheid hem loonend maakt. Niettemin, de oude volkskwaden zijn in een halve eeuw van beter en rechtvaardiger bestuur niet geheel te genezen, teminder wijl sommige eigenaardigheden van het volkskarakter hen steeds aanwakkeren. De vreemdeling, geneigd te generaliseeren, beoordeelt de Napolitanen teveel naar de menschen met wie hij in aanraking komt: de hotelbedienden, de gidsen, de koetsiers, het schunnige volk, dat hem op straat terzijde komt en zich fluisterend aanbiedt voor onnoembare diensten. Van deze laatsten telt Napels zulk een groot getal, dat hij geneigd is de geheele stad te beschuldigen van amoraliteit. Maar hij is onredelijk. Er is veel eenvoudig, soms zelfs primitief eergevoel in deze bevolking. De ingetogenheid der vrouwen uit het volk en der burgerij is voorbeeldig, het huisgezin is er vereenigd in een onderlinge aanhankelijkheid, welke men niet zonder sympathie kan waarnemen. En wanneer het aantal diefjes en diefjes-maten, zakkenrollers, schoeljes, messentrekkers en ander geboefte er op straat grooter is dan waar ook, in de woningen heerscht, ook wijl elk huis onder toezicht staat van een portier, een veiligheid, welke zelfs die van veel kleinere steden overtreft.

Indien de vreemdeling, boven een oppervlakkig oordeel uit, deze stad en haar bevolking, en de kuststreek van den Golf van Napels kan aanschouwen met onbevangen oog, indien hij de roerende schoonheid van dit land voor 't eerst ziet, en hij is jong genoeg om zich aan de vreugde des levens over te geven, hij zal dan een ongekend geluk in zich voelen. Want van het schoone Italië is de Golf van Napels wel het allerschoonste. Ook Genua ligt heerlijk tegen hare heuvels opgebouwd in een lieflijke zee-ronding, maar deze schoonheid bezit noch de tragiek van den Vesuvius, noch het lieflijke uitzicht op Capri en andere eilanden, welke het oog om strijd boeien. Deze kust van het „Gelukkig Campagnie”, deze stad is door de natuur bestemd om het leven te doen genieten in den vollen rijkdom zijner krachten.

Daarom is het volk van Napels voor onzen Noordelijken ernst van zoo ergerlijke, maar tevens van zoo onweerstaanbaar beminnelijke lichtzinnigheid; daarom, wanneer men hier voor het eerst komt, jeugdig nog van hart en krachtig van lichaam, kent men er een verzaliging van geluk, waarvoor men Napels dankbaar blijft, ook wanneer zij later de bitterste ontgoochelingen veroorzaakt. „Napels zien en sterven”? Flauwe en zinloze woordspeling: „Napels zien en leven"! Zelfs een stervende zou hier een oogemblik kennen van herleving, wanneer zijne brekende oogen deze loutere schoonheid konden aanschouwen: hij zou wanen reeds in het Paradijs te zijn.

Sinds twee duizend jaren en langer zijn Napels en haar omgeving bevoorkeurd door hen, die het leven wilden genieten tot elken prijs, ware die ook een misdaad. De tragische namen van Nero, Agrippina, Tiberius, de veelbeteekende van Virgilius, Cicero, Lucullus zijn er aan verbonden. Bajae, nu slechts wat bouwvallen aan zee, was in hun tijd de badplaats der verfijnde wereldgenieting. Nog wijst men in Napels overblijfsels aan van het theater, waar eens Nero, de veel belasterde, zijne triomfen als dichter en zanger vierde. De sombere Tiberius trok zich terug op Capri, toen Caprea genaamd. Nog heden wordt even buiten de stad het graf van Virgilius aangewezen, en Possilipo dankt zijn oorspronkelijk griekschen naam, die „Buitenzorg” beteekent, aan dien levensgenieter bij uitnemendheid, Lucullus, wiens tafel nog heden doet watertanden.

Beter nog dan waar ook ter wereld is deze oudheid bewaard, levend haast gebleven, op geringen afstand van Napels, te Pompei.

Men beweert, dat de Vesuvius door zijn uitbarsting in het jaar der Christenheid 79, Pompei heeft verwoest. Neen, de Vesuvius heeft Pompei bewaard: de menschen hebben het in de vorige

eeuw verwoest, zooals zij allengs alles verwoesten, soms onder voorwendsel iets beter te willen genieten. Een eeuw lang heeft men alles wat in de huizen van Pompei, beschadigd, 't is waar, maar ieder met het eigen karakter zijner gevluchte of door den dood verraste bewoners, gevonden werd, weggeslept en grootendeels verzameld in het museum van Napels. Pompei was dood, zeker, maar als een dier mummies van duizenden jaren in wier gelaat men nog de algemeene trekken van hun leven kan waargelaten men nog de algemeene trekken van hun leven kan waarnemen. Toen zijn de menschen gekomen, en onder voorgeven deze mummie voor verdere schade te bewaren, hebben zij haar van haar windselen ontdaan en bijgezet in een dier nekropolen, welke men museums noemt. Gelukkig, echter, was Pompei nog niet geheel uitgegraven, en een betere geest en grootere eerbied voor het verleden zijn sedert een twintigtal jaren ontstaan. Nu wordt de oude stad gelaten zooals men haar vindt: zij is dood, maar haar

bloedwarmte nog niet geheel verdwenen. Deze stad van voor bijna twee duizend jaren lijkt met hare pas uitgegraven huizen eerst heden gestorven. De sporen harer levensgenieting, de uitingen van haar gemeenebestelijk verkeer, de stemmen harer plotseeling in schrik verkeerde vreugde, de weergalmen harer angstkreten: dit alles leeft in hare woningen nog na, en doet ons begrijpen hoe het leven steeds, ondanks alle wijzigingen van tijd, hetzelfde blijft. Wel mogen de tijden veranderen en de menschen met hen, maar het leven? *Plus ça change et plus c'est la même chose.*

* * *
Hoe men Napels en hare bewoners ook beoordeele: zij leeren het leven liefhebben. Misschien is er nergens ter wereld een bevolking, die, ondanks armoede en gebrek, blijder het leven geniet dan de Napolitanen

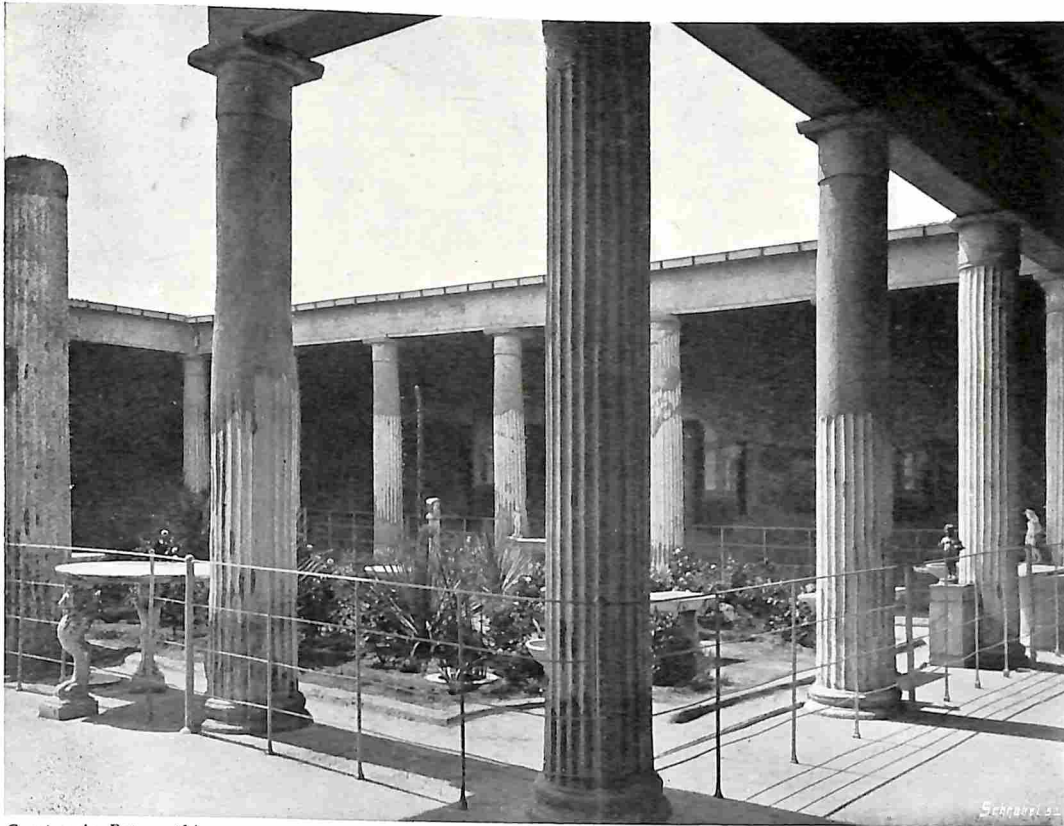
Maar met zooveel zonneschijn, met zulk een heerlijk klimaat, dat 's zomers zelden te heet en 's winters zelden te koud is om een mensch zich behagelijk te doen gevoelen, met zooveel steeds wisselende schoonheid voor oogen, wie zou het leven hier niet dankbaar zijn?

Niettemin, Napels vermoeit den noordelijken vreemdeling spoedig. Wat zij aan lieflijke schoonheid bezit, haar omgeving; wat de Napolitanen aan goede eigenschappen bezitten, welke den vreemdeling voor hen innemen: hun levenslust en hun muzikaliteit, zich uitende in de bekoorlijkste volksliederen; wat de stad zelve aantrekkelijks heeft: hare karakteristieke trapstraten en het, in zijn ongedwongen openheid, zoo aardige volksleven: dit alles is zijn van ernst doortrokken gemoeds- en verstandsleven of te ijl of te licht om hem niet weldra iets als een moreele bedwelming te doen gevoelen. Ongetwijfeld, hem die komt met het ernstige doel van studie der oudheid of der muziek — niet te vergeten de zee fauna van haar prachtig Aquarium! — biedt Napels een arbeidsveld van zooveel beteekenis, dat de bedwel-

ming van haar levenswijze hem niet deert. Het leven heeft overal zijn ernstigen kern, leidt overal tot arbeid. Ernst en arbeid bezit ook Napels in steeds vermeerderende mate. Maar de reiziger, die in Italië het genot en de vreugde des levens zoekt, zal van Napels leven te gewennen zou hem misschien blijgeestiger maken, maar niet verfijnen, zooals Rome, Florence, Venetië of Siena het kan doen. Met de dankbaar stemmende schoonheid van Napels is te veel leelijks vermengd, aan het ijle van haar leven is te veel grofs, bij haar levensgenieting voegt zich te hevig een verleiding der zinnen om in deze stad van „Gelukkig Campagnie” lang te toeven, tenzij in den ernst van arbeid en studie. Maar het is een heerlijkheid, nuen dan aan haar overschuimenden levensbeker de lippen te zetten en wie haar schoonheid eens aanschouwd en in haar levensvreugde gedeeld heeft, zal zich dankbaar de uren in Napels herinneren, waarin hij zich zeer blijde gevoelde te leven. MAURITS WAGENVOORT.

STRAAT IN EEN NAPELSCH VOLKSBUURT.

Compagnia Rotographica.

HET „HUIS DER FAMILIE VETTIUS” TE POMPEJI.

LUTJEDAM.

(FRAGMENT).

... IK zal het plaatsje niet noemen; laten we maar aannemen dat het Lutjedam heette, vertelde de ouwe tooneelspeler, — het lag wel in de reisroute en niet zoo heel ver af waren ook wel stadjes waar we nu en dan met de troep kwamen spelen, doch in Lutjedam zelf was nog nooit, zoover menschen heugenis ging, eenige voorstelling van tooneel of publieke vermakelijkheid gegeven. De oorzaak daarvan mag wel geweest zijn dat de Lutjedammers zoo droog nuchter, zoo stijf degelijk, zoo dood fatsoenlijk waren, dat voor alles waar verbeelding bij te pas kwam, in hun bewustzijn nergens eenige ruimte te vinden was, en 't kleurige heerlijke zinnen-leven alleen op een afstand als iets van 't donkere gebied der zonde door hen verkend kon worden.

Het was een druk seizoen geweest, dien winter: ons gezelschap was gesplitst in tweeën: één gedeelte bleef in de hoofdstad spelen, het andere reisde onafgebroken in de provincie van 't eene dorp of stadje naar 't andere. Soms kwamen we in geen drie weken thuis en dan nog voor heel even: 's morgens aankomen, 's middags weer op reis, — zoodat mijn jonge vrouw als vreemde en bijna zonder kennissen in de bedrijvige hoofdstad, zich niet op haar gemak gevoelde en op 't stille bovenhuis zich ziek begon te kniezen. Wij waren den vorigen zomer pas getrouwd en daar ze het tooneel-leven slechts van hooren zeggen kende en het leven in de hoofdstad haar aanvankelijk charmeerde, had ze mijn voorstel, om mee op reis te gaan, afgeslagen en was thuisgebleven in haar gloed-nieuwe huishoudentje, met tot eenig gezelschap een vertrouwde bedaagde meid. Wel ging ze in 't begin veel uit en genoot, als buiten-kind, volop van het groote-stads-leven, doch na eenige weken was voor haar het nieuwtje er al af en zat ze maar op haar bovenkamer tot in 't oneindige te lezen.... Elken keer als ik van de reis kwam, trof ik haar bleeker, zwakker, tot ten leste de dokter werd geroepen en deze haar aanraadde met mij mee op reis te gaan: 't ging tegen den zomer, 't was dat jaar al vroeg zacht en de afwisseling en mijn bijzijn zouden haar goed doen. Wij bereisden dus in het vervolg samen, met de troep, de vele stedekes en dorpjes, zooveel mogelijk genietend van 't zachte weer en de alom ontluikende natuur.

Zoo waren we dan ook gekomen in de nabuurschap van, laten we maar zeggen: Lutjedam. 't Was

den laatsten dag voor een paar weken van stil-leg; mijn vrouwtje en ik hadden al een uitvoerig plan opgemaakt hoe dien vrijen tijd te besteden — toen mijn vrouw 's avonds plotseling verschijnselen vertoonde van, naar ik toen meende, eene ziekte die alleen in 't eerste stadium te genezen is door sterke voeding en, vooral, goede lucht. We bleven dien nacht in het stadje en ik schreef, schreef met koortsige vingers uitvoerig aan onzen dokter in de hoofdstad. Den volgenden dag kwam 't antwoord: indien de toestand van mijn vrouw het toeliet, moesten we tijdelijk wonen gaan in Lutjedam, de lucht was daar prachtig: niet ver van de zee, rondom dennebosschen, — een uitgezocht oord voor een sanatorium, waartoe dan ook reeds vage plannen bestonden. Zoo noodig moest ik een verpleegster huren. Onmiddellijk vertrok ik naar Lutjedam om pension te zoeken: eerst een half uurtje sporen, daarna een half uurtje per dilligence.

Na 't half uurtje, onplezierig, rijdens in de onvriendelijke sfeer van het dompige dilligence-kamertje, ratelde 't ouderwetsche voertuig eindelijk het stadje binnen: een kruisnetje van smalle, stille straatjes rond een pleintje waar we stil hielden, vlak voor 't grootste logement. Daar ging ik welgemoed binnen en informeerde naar pensions. De groote boersche kastelein, lomp en schuw, staarde aciterdochtig naar mijn deukhoedje en losse das, alsof zoo'n soortement van kleding hem erg verdacht voorkwam, en bromde dat in Lutjedam nooit vreemden kwamen en geen pensions bestonden. Een leeg huisje dan? vroeg ik. Leege huizen waren er ook niet; het eenige was dáár! — en hij wees schuin over 't pleintje — tegen de kerkmuur aan: de voormalige kosterwoning die al maanden leegstond. Ze was eigendom van de gemeente en zou, ik weet niet meer om welke reden, afgebroken worden, maar ze stond er nog en ze zou zeker nog wel tot den winter blijven staan. Onmiddellijk ging ik er op af en informeerde op het gemeentehuis: de huurprijs was miniem, en ik verlangde het huisje te bezichtigen. De bode met de sleutels kreeg ik mee, en van alle kanten nageglurd onder gordijnen en over horretjes uit de huizenrijen om 't pleintje, stapten we op de hooge kerkmuur af waar de kosterwoning tegen aan gebouwd lag. Het interieur viel nog al mee: een kamer met alcoof en keukentje, beneden; een kamer met alcoof en zijkamertje boven, op de zolder een meidekamertje, terwijl verder zoo ongeveer alle gemakken aanwezig waren.

Mijn plan was gauw gemaakt: mijn vrouw zou boven huizen, de zuster vlak naast haar in het zijkamertje, de meid op zolder, en de benedenkamer met alcoof bestemde ik voor mijzelf. Achteruitzicht had de woning niet: ze behoorde bij de kerk, ze rustte

HET FORUM TE POMPEJI.

tegen de kerkmuur en er was zelfs een communicatiedeur, die toegang tot de kerk gaf, doch waar nu de kruk uit was genomen sinds de koster elders woonde.

Ik beraadde mij kort, en in de donkere secretarie van het gemeentehuis huurde ik het huisje, gaf mijn naam op, liet als mijn beroep: artiest — inschrijven, betaalde een maand vooruit en reisde naar mijn vrouw terug. En den volgenden avond kwam al een gedeelte van de huisboedel aan in Lutjedam, tot groote verbazing van de inwoners die mij, toen ik de eerste maal heftig zoekend in hun stadje had rondgerend, al geringschattend en verstoord hadden nagekeken en die mij nu weer zagen verschijnen met een lading verhuisgoed, geheimzinnig in het duister, alsof ik booze plannen had. Ook mijn uiterlijk stootte hun af: mijn loedje, mijn liggende boord en losse das, mijn gekleurd vest — ze vonden 't lang niet zooals 't behoorde: dat merkte ik wel telkens wanneer ik noodgedwongen met hen in contact kwam. Noodgedwongen, want instinctmatig voelde ik weerzin, haat tegen deze duffe lieden opkomen. Ik nam mij voor, zoo min mogelijk met hen om te gaan en hun vooral niet te laten merken wie en wat ik was: als ze hoorden dat ik van 't tooneel was, dan zou dat mijn verblijf in Lutjedam wel eens voor goed vergallen kunnen. Ook de meid, die dien nacht in ons nieuwe huisje bleef om den volgenden morgen zoo vroeg mogelijk al te kunnen beginnen met schoonmaken en inrichten, legde ik omtrent onze omstandigheden het diepste zwijgen op.

Den volgenden dag kwam ik met mijn bleeke vrouwtje, goed ingepakt, per rijtuig in ons nieuwe stadje; de bedompte diligence lieten we maar ongebruikt. De Lutjedammers liepen uit, voor zoover zij dat met hun fatsoen konden overeenbrengen: ze hadden telkens boodschappen of maakten wandelingetjes precies langs ons huis en gluurden door onze twee ramen stiekum naar binnen om, wanneer ik hen attrapeerde en plotseling vragend aankeek, even bedeesd aan hoed of pet te tikken en met brave gezichten verder te gaan. Doch een paar minuten later kwamen ze weer terug en gluurden weer...

Doch we hadden 't dien eersten dag te druk met ons zelf, ons huisje, allerlei beschikkingen, om daar veel op te kunnen letten. En de volgende dagen vroeg de toestand van mijn vrouw en 't vreemde van onze nieuwe omgeving te veel onze aandacht dan dat 't onaangename van de Lutjedammers ons al erg hinderen zou. 't Eenige wat we over hen vernamen, was door onze trouwe meid; wel kwamen er niet dan de hoog noodige menschen aan de deur, enkele leveranciers — de post liet ik me toesturen uit de hoofdstad, omdat ik onbekend wou blijven — maar toch ving de meid de enkele malen dat ze in een der winkels op 't pleintje kwam, iets over ons op: gissingen, opvattingen, of wel men trachtte haar te ondervragen, wat ze, groot-steeds uitgeslapen, met een weder-vraag, een kwinkslag wist te stoppen. Doch telkens kwam ze weer met nieuwe praatjes die ze in de winkels opgevangen had, zoodat we lachend constateerden dat wij wel erg bekletst hier werden, doch ons er verder niet aan stoorden. Overigens verliep de tijd eentonig: ik gebruikte mijn vrije tijd met veel te lezen en 't vertalen van een stuk, waar op reis niet van gekomen was, en vermeed stelselmatig elke nadere verhouding met de inwoners. Het sigarenwinkeltje op de hoek van 't pleintje was de eenige menschen-woon waar ik nu en dan binnenkwam, alleen maar goeien-avond, -middag of -morgen wenschend en het nieuwsgierig vragen en praat-aanloopje zoeken van den winkelier of van zijn vrouw star negeerend. En ik wandelde vaak buiten-om.

EEN ZUID-BEVELANDSCHE BOOMKWEKERIJ.
EEN DER LANEN IN HET NAJAAR. OP DEN ACHTERGROND DE TOREN VAN KAPELLE.

De dokter had niets te veel gezegd, noch van de omgeving, noch van de lucht van 't stadje: ten westen lag de zee, ten noorden groenden uitgestrekte dennebosschen, die op de duinen uitliepen en in een wijden halven cirkel het plaatsje als insloten. De ligging van 't stedeke was heerlijk; en mijn vrouwtje, in hare rustige ziekekamer, de ramen open waardoor een mengeling van zee-zilte en zachte dennelucht naar binnen streek, werd met den dag levenslustiger en sterker: 't lusteloze, 't hangerige dat haar plotseling bevangen had, verdween met 't uur, ze babbelde en schertste weer, — en al den vierden dag van ons gedwongen verblijf in Lutjedam, kon ik den dokter schrijven dat mijn vrouw verblif-oogen beter werd. En om 't antwoord dat per ommeziende kwam, juichte mijn vrouw 't uit: ze mocht 's middags een paar uur opzitten en als de beterschap aanhield de aanstaande Zondag den heelen dag, als 't weer zacht was, buiten wandelen. Dien middag dadelijk stond ze op; ze zong, ze stoeide en smet de kalme zuster met de kussens, dat de bedaagde vrouw haar wat vermanen moest om voor 't minst toch eens te denken aan de Lutjedammers wat die er wel van zouden zeggen. En wezenlijk: zoodra er geluiden van de stoei- en lach-partij boven, door de open ramen naar buiten doordrongen, zag ik de eerzame hoofden van de toevallig op 't pleintje aanwezigen sluik naar boven turen met uitdrukkingen van superieure minachting en een soort angst voor besmettelijkheid.

Prettig gestemd door de spoedige beterschap van mijn vrouw, zat ik beneden op mijn gewone plaatsje voor 't open raam een sigaar te rooken en keek voor 't eerst met eenige genegenheid 't pleintje rond. Ik had het daar, achter mijn schrijftafel, al dikwijls en op alle uren van den dag gadegeslagen en was zoo tamelijkjes ingelicht omtrent mijn bureu en hun leventjes, door eigen aanschouwing, door combinatie en, vooral, door navraag aan de meid. In 't midden op 't pleintje stond een groote groene pomp met ijzeren zwengel die altijd in dezelfde schuine ruststand bleef; rondom gingen wat kale dunne boompjes en daar tusschen door — zoo klein was 't pleintje — kon ik duidelijk bij de overburen inzien.

Ik kende hen al goed, mijn overbuurtjes in hun slenterige dag-leventjes, — al wel evengoed als ik de inhoud van mijn zakken kende. Daar woonde op een rijtje de vinnige, altijd bezige aptheker, de deftige notaris, de dikke rentenier met zijn hondje, de bejaarde, ongetrouwde dames, ook met een hondje, en dan mijn sigarenwinkeltje. Ook de zijanten van 't pleintje met rechts de propere banketbakkers-, kruidenier- en slagers-winkels, en links 't donkere logement, kon ik droomen. En dan kwam de kerk, onze pleintjeskant, waartegen mijn huisje aangebouwd was, als in een nis. We hadden de kerk nog niet van binnen gezien anders dan een vale schemer-ruimte door 't kleine vierkante kruk-gaatje in de communicatie-deur — doch dat kon Zondag nog wel komen.

Boven mijn hoofd, in de kamer van mijn vrouw, was 't rustiger geworden; ik vernam nog wat geloop, 't verschuiven van een stoel, en weldra riep mijn vrouw ('t huisje was erg gehoorig) dat ze heerlijk voor 't open raam zat. Ik riep terug dat ze zich vooral nu kalm moest houden, en bleef nog wat zitten rooken en uitkijken, terwijl de zuster boven de beddeboel redderde. Maar 't scheen of plots 't gedrentel over 't pleintje veel drukker was geworden: er gingen onophoudelijk Lutjedammers en ze passeerden allen met gesloten, heimelijke gezichten langs de boompjes, voorbij onze ramen. En ze keken, — wel scheel, wel met maskers of ze niet keken,.... maar ze keken gedecideerd allen schuin en scheel naar boven. En 't geloop werd drukker, wie boodschappen te doen had in een der drie winkels, kwam expres langs mijn huis en keek. En wie geen boodschappen had, verzoon er om toch maar voorbij te kunnen loopen en.... te kijken. De aptheker zelfs kwam, met deftig ingetoomde kribbigheid alsof hij een doodgewoon luchtje sneppen ging, naar onze pleintjeszijde en.... waarachtig: hij keek: wel even, maar ik zag toch één oogenblik zijn scherpe brilglazen opflitsen en zijn mond openen als een snoekebek — hij had gekeken. — Wat voeren jullie toch uit? riep ik naar boven toe. — „Wij?“.... klonk mijn vrouw's stem; — „niets. Ik haak en de zuster maakt 't bed op“. Ik weer, met een vermoeden: „Wat heb je dan in godsnaam aan?“

— Aan?... Mijn kimono!.... Hoe dat zoo?“.... riep mijn vrouw.

— Ze kijken zoo!“....

Een klankvolle lach klaterde, die mijn vermoeden sterkte dat mijn vrouw totaal genezen was. — Laat ze kijken!“ riep ze. — Wil ik ze eens toewuiven?“

— Nee, om godswil niet,“ vermaande ik. — Maar zie je zelf ook niet dat ze kijken?... Zie, daar heb je de rentenier met zijn hondje ook al. En waarachtig,.... eene der ouwe dames ook, óók met 't hondje!“....

Wat nog nooit gebeurd was, gebeurde

EEN ZUID-BEVELANDSCHE BOOMKWEKERIJ.
PEREBOOMEN IN PALMETVORM IN VOLLEN BLOEI.

nu: de beide mormeltjes, elk aan een koord, waren tegelijk op straat. En ze passeerden elkander, ze besnoeven elkander, vlak tegenover onze ramen, terwijl de beide ordentelijke menschen die krampig de strak getrokken koorden hielden, omhoog gliuften en... keken.

Ik moest er 't mijne van hebben en stooft de trap op. Daar zat mijn vrouw, een lieflijk beeld van gezondheid, 't naar losjes gekapt, een licht blauwe kimono aan en daarover heen geslagen een rood-en-oranje-kleurig lappeding dat me aan 't tooneel deed denken.

— Wat is dat voor een ding?... vroeg ik.

— Dát?... dat is een kapmanteltje, jongen; dat hebben de dames van 't tooneel me leeren maken als ik 's avonds in de kleedkamer op je wachtte. Kijk: een paar aardige doeken aan elkaar en een gat er in om 't hoofd door te steken. Ik heb 't omgeslagen voor de tocht.

— Doe af, zei ik.

— Maar vent, mokte mijn vrouwtje.

— Doe af, gebod ik. — Zie je niet hoe de Lutjedammers je begluren?...

Ze denken minstens dat 't hier een poppekast is...

Mijn vrouw lachte weer. — Laat ze denken, zei ze, wat kan ons dat schelen.

Doch op mijn vriendelijk verzoek was ze dan wel zoo goed 't ding af te doen en een kleurloos sjaaltje om te slaan.

Aan tafel — we aten dien middag voor 't eerst gezamenlijk — vernamen we van de meid wat de Lutjedammers al zoo van ons dachten. In de winkels hadden ze haar bestormd met vragen, opmerkingen, half luide praatjes, waaruit 't volgende wel als de gangbare meening van de Lutjedammers te distilleeren viel: over mijn beroep waren de meeningen verdeeld. Meneer (dat was ik) was een beste man, een schilder, die hier buiten wou gaan schilderen, — zoo was de eene opvatting, terwijl er ook menschen waren die zeker wisten dat ik hier een plek kwam uitzoeken voor een sanatorium. Mijn weinige en korte opmerkingetjes in het sigarenwinkeltje over de mooie natuur en de gezonde lucht van de omgeving van 't stadje waren dus zoo uitgelegd. Ik was daar

nog al tevreden mee. Doch mijn vrouwtje kwam er leelijker af; de opinie over haar was vrijwel eensluidende: zij was een zoogenaamde „slechte” vrouw, waaraan ik, ongelukkige, was blijven hangen en die ik trachtte te verbeteren — doch wat mij maar niet gelukken mocht, want telkens kwam haar verdorven natuur weer boven. De „zuster” was een ouwere zuster van mij (men had mij bij aankomst uit 't rijtuig stappend, zeker eenige malen „zuster” hooren zeggen), die ik overal meenam om mijn vrouw te bewaken en die mij ijverig bijstond in mijn bekeeringswerk. En nu waren we hier in 't fatsoenlijke Lutjedam gaan wonen, omdat mijn slechte vrouw hier zeker wel geen afleiding vinden zou. En toch, en toch had ze zich niet ontzien om op klaarlichten dag, midden op 't plein — en dan volgde een onrustbarende verhaal over haar „schaamteloos in bonte kleeren de lokvink” spelen, en over 't vermanen, er voor en na, door de zuster en mij. Men had alles gehoord en opgemerkt en op zijn eigen houtje uitgelegd.

De volgende dag, een Zaterdag, verliep zonder schokken. Wel drentelden er nog wat meer dan het gewone aantal menschen over 't pleintje, wel werd er gegluurd, doch: ik had mijn „slechte vrouw streng verboden ooit meer zoo schaamteloos voor 't open raam te zitten” — zooals de meid de publieke opinie uit een der winkels kersversch medebracht.

COEN HISSINK.

(Wordt vervolgd.)

EEN ZUID-BEVELANDSCHE BOOMKWEKERIJ.

DE druivenkas die hieronder afgebeeld is, zoekt men niet in 't Westland doch in Zeeland, te Kapelle bij Goes. Uit de hoeveelheid druiven, die men ziet hangen, kan men opmaken dat de teelt niet alleen in de duinstreken loonend is, doch ook op lichte kleigronden, waarop deze kas gebouwd is. De kas zal dit jaar zijn vierde oogst geven en bracht in 1913 meer dan 1000 K.G. druiven op. De lengte der kas van binnen gemeten bedraagt ruim 50 meter tegen 7½ meter breedte. Ze is gebouwd van gewapend beton. In het midden is een groote regenbak van gegoten beton waar het water door ondergrondse buizen van de goten in komt.

Een eigenaardigheid is dat de druiven (Frankenthaler) van dezen grond zoeter zijn dan de Westlandsche.

Op de afbeelding op de vorige bladzijde ziet men één der lanen, in het najaar gefotografeerd, op dezelfde kwekerij, met de vrouw van den meesterknecht op den voorgrond. In het verschieft de toren van Kapelle, een prachtig stuk bouwwerk uit de 15e eeuw.

De derde afbeelding geeft in beeld pereboomen in palmetvorm, in vollen bloei staande. De gesteltakken zijn gebonden aan tonkinstokken die aan horizontaal liggende ijzerdraden zijn bevestigd.

J. C. P. S.

DE KLEUREN-FOTOGRAFIE VEREENVOUDIGD.

EEN belangrijke vereenvoudiging op het gebied der kleuren-fotografie houdt tegenwoordig de aandacht der foto-wereld bezig. Het zal velen onzer lezers, die aan fotografie doen, en, gerekend de algemeene verbreiding der kleuren-fotografie, wellicht beoefenaars zijn van de autochromiekunst, interesseeren welke omkeer op dit gebied bezig is zich 'n weg te banen.

EEN ZUID-BEVELANDSCHE BOOMKWEKERIJ
DRUIVENKAS.

Zoals bekend is, slaagden de gebroeders Lumière na kostbare proefnemingen erin het probleem der fotografie in natuurlijke kleuren voorshands op te lossen. Hun procédé berust, kortweg gezegd, op het volgende beginsel: de lichtstralen gaan, voor zij de gevoelige laag op de plaat bereiken, door een kleurenraster met microscopisch-kleine kleurbolletjes (rood, groen, blauw), waardoor zij ontleed worden. Door een aanpassende ontwikkeling en verdere zoogenaamde omkeering (de finesses daarvan zouden hier te ver voeren) is het resultaat niet een negatief, doch een positief beeld in kleuren.

Het was de samenstelling van dit raster en de wijze van aanbrengen op de plaat, welke dit procédé succes gaf en het in een luttel aantal jaren zoo populair deed worden, dat reeds bijna elke amateur kleuren-fotograaf is.

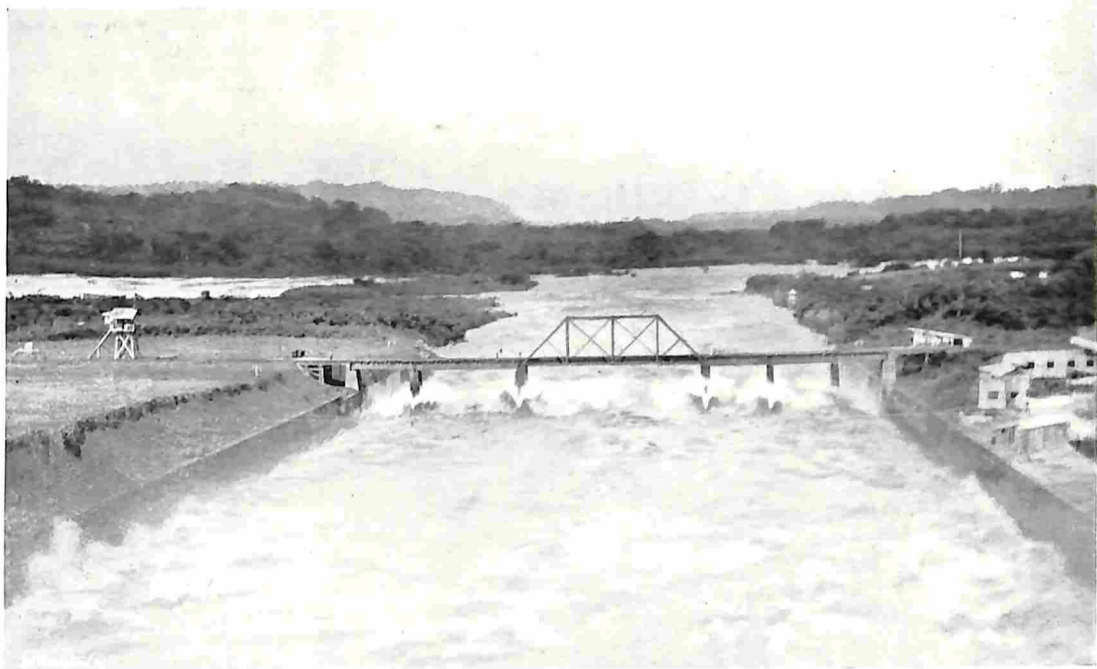
Echter, hoe schitterend ook de resultaten zijn met de kleuren-fotografie, vooral door kundige en gevoelige werkers te behalen en hoe betrekkelijk eenvoudig, automatisch zelfs, het proces verloopt, er zijn ook tal van factoren die een populaire ontwikkeling in den weg staan. In tegenstelling met de gewone fotografie verkrijgt men slechts één beeld. Vereenvoudigen is dus niet mogelijk. En dan: het is een kostbare liefhebberij! Vooral als er mislukkingen komen. En als technisch bezwaar is de lange belichting dikwijls een hinderpaal voor verschillende opnamen.

Het ligt voor de hand dat immer gezocht is naar vereenvoudiging van dit wondermooie procédé. Vanuit Engeland komt nu de tijd — en wat meer zegt: komen de bewijsstukken — van een nieuw beginsel, welks toepassing voor de kleurenfotografie vol beloften is. Men is er in geslaagd een procédé samen te stellen met even mooie resultaten, doch dat verschillende der begrenzenende factoren van de autochromie mist.

In de eerste plaats wordt het mogelijk een *negatief* te bekomen waarvan een onbegrensd aantal afdrukken (diaposities) gemaakt kan worden. De platen zijn veel goedkoper dan de autochrom-platen. De omslachtige ontwikkeling vervalt; iedere gewone ontwikkelaar kan zijn diensten bewijzen. Versterken en verzakken is even goed mogelijk als bij gewone platen. De belichting is slechts $\frac{1}{2}$ à $\frac{1}{4}$ van die der autochroms. Momentopnamen zijn dus geen illusie's meer. De diaposities zijn zoo transparant, dat zij in een gewone lantaarn met gasgloeilicht geprojecteerd kunnen worden....

Lijkt het voor hen die de kleuren-kunst beoefenen niet als een foto-sprookje? En toch is het zuivere werkelijkheid. We hebben stillevens gezien met uitstekende kleuren-weergave; we hebben dierstudies, zelfs straattooneeltjes gezien, welke uit den aard der zaak niet anders dan moment-opnamen konden zijn.

Het is wel interessant de groote lijnen aan te geven, waarop deze vereenvoudiging berust. De uitvinders gebruiken in de eerste plaats geen korrel raster, doch een raster van uiterst kleine lijntjes. Het groote verschil ligt echter hierin dat de rasters los van de plaat gebruikt worden. Daartoe is een raster noodig

DE AFSLUITDIJK IN HET PANAMA-KANAAL BIJ GATOEN.
HET WATER DOOR DEN GEOPENDEN AFSLUITDIJK IN DE OUDE BEDDING DER
CHAGRÈS-RIVIER STROOMEND.

bij de opname, dat tegen de plaat gedrukt wordt („taking-screen”) en vóór de ontwikkeling verwijderd wordt. Het blijft steeds bruikbaar. De kleur-geschiepte lichtstralen ontleed nu de plaat wel anders dan bij een gewone opname doch uiterlijk is dat na de ontwikkeling niet te zien. Men kan dan ook van de plaat zelfs gewone afdrukjes maken! — Van die plaat wordt nu een diapositief afgedrukt en ontwikkeld.

Dan komt het verrassende. Tegen dat diapositief wordt nu eveneens een kleurfilter geplaatst (een z.g. „viewing screen”) en door even heen en weer te schuiven (het moet *precies* zoo komen te liggen als het eerste raster tegen de opname-plaat lag) ontstaat uit een chaos van nuances, plotseling het beeld in volle kleurenpracht.

De technische verklaring zou ons te ver voeren. We hopen echter dat onze lezers den gang volgen kunnen. Inderdaad staan we hier voor een zeer interessante vereenvoudiging der kleurenfotografie. Immers de eerste plaat, waarop het voornamelijk aankomt, is slechts iets duurder dan de gewone platen, zoodat de kostbaarheid belangrijk verminderd wordt.

Technici voorzien een groote verbetering voor kleurendrukken voor tijdschriften. Ook voor expedities van langen duur zal het mogelijk worden de wetenschappelijke opnamen in kleuren te doen, wat wegens de beperkte houdbaarheid der Lumière plaat minder goed mogelijk was. Nu rijst namelijk de mogelijkheid om gewone platen mee te nemen en die ter plaatse door een chemische oplossing kleurgevoelig te maken.

Zullen nu de beroemde gebroeders Lumière dezen stap vooruit beantwoorden en de fotowereld met nieuwe uitvindingen verbazen?

C. V. JR.

De afsluitdijk in het Panama-kanaal bij Gatoen.

DE AFSLUITDIJK IN HET PANAMA-KANAAL BIJ GATOEN.
DE OVERLAAT VOOR HET EERST IN WERKING. ZEVEN DER DERTIEN DEUREN
ZIJN GEOPEND.

GELIJK men weet werd voor den aanleg van het Panama-kanaal gebruik gemaakt van het dal van een rivier, de Chagrès, die, ontspringende op den heuvelketen bij de Caraïbische zee (Cilonzijde) zuidwaarts loopt en bij Panama in de Stille Zuid-zee uitkomt. Dicht bij Panama, te Gatoen, legden de Amerikanen een zwaren dam over de gansche breedte van het dal met een groote dubbele opening voor het kanaal, dat vandaar af met een drietal trapsluizen tot op zeepeil daalt.

Door deze afsluiting ontstond een kunstmatig meer, het z.g. Gatoen meer, welks normale diepte 84 voet is. Ter voorkoming van overstrooming in den regentijd werd in den afsluitdijk een overlaat gebouwd.

Onze afbeeldingen geven een beeld van deze overlaat op den dag, dat zij voor het eerst in werking werd gesteld (27 Dec. 1913). De afbeelding hiernaast toont 7 der 13 uitlaatdeuren geopend. Het water stroomt weg door het oude bed der Chagrès en vormt zoals de afbeelding hierboven te zien geeft een ziedende kolk rondom iederen pijler van den spoorbrug, die over de Chagrès rivier werd geslagen, vóór 't werk aan den Gatoendijk kon beginnen.

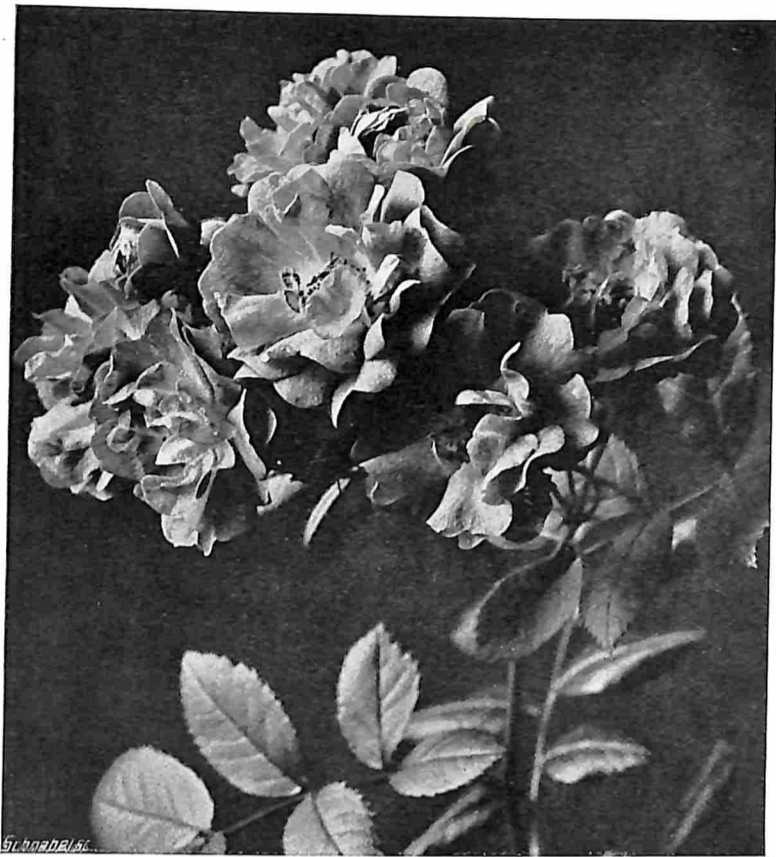

Foto C. Steenbergh.

ROOS „TESSCHENDORF”.

UIT DE MET EEN VERGULD ZILVEREN MEDAILLE BEKROONDE INZENDING BLOEMPLANTEN, DOOR DEN HEER D. BAARDSE Dzn. TE AALSMEER INGEZONDEN OP DE 14 APRIL L.L. GEHOUDEN PLANTENKEURING.

MOOIE BLOEMEN

OP DE 14 APRIL L.L. TE AMSTERDAM GEHOUDEN PLANTENKEURING DER MAATSCHAPPIJ VOOR TUINBOUW- EN PLANTKUNDE.

NIEUWE ROOS „TESSCHENDORF”.

HOEWEL het aantal bekende Rozenverscheidenheden reeds zeer groot is, gaan de kweekers maar steeds door met nieuwe variëteiten te winnen.

Onder de nieuwere Rozen, die in den handel worden gebracht, bevinden er zich heel wat, die op het eerste gezicht werkelijk verbeteringen schijnen te zijn, doch die later om de een of andere reden weder uit de Kultuur verdwijnen, gewoonlijk omdat zij óf te slecht bloeien óf te zwak groeien.

In de laatste jaren zijn het vooral de Klimrozen, die bijzondere opgang hebben gemaakt en die daardoor de aandacht van de kweekers hebben getrokken. Zeer veel tot het algemeen verspreid worden van deze Rozen heeft de zelfs nu nog zeer gezochte *Turners Crimson Ramblez* bijgedragen. Deze Roos heeft dan ook ongetwijfeld uitstekende eigenschappen. Zij is een zeer gewillige groeier en bloeit buitengewoon rijk, zoodat zij met bloemen als het ware geheel overdekt kan zijn. Een bezwaar is het echter, dat haar bloemen, wanneer zij door de zon beschenen worden, verbranden en dan een vuil roode tint verkrijgen en ook dat haar blad zeer vatbaar is voor spint, waardoor het midden in de zomer reeds zijn frissche kleur verliest. Toen de kweekers bemerkten, dat deze Rozen ingang vonden, legden zij er zich op toe om nieuwe verscheidenheden te winnen, die wel de goede eigenschappen van de *Crimson Ramblez* bezaten, doch niet haar slechte.

Onder de nieuwste vormen behoort de *Teschendorf*, waarvan de heer D. Baardse Dzn. te Aalsmeer op de laatste in Artis gehouden plantenkeuring zeer mooie op stam gekweekte exemplaren liet zien.

De bloemen van deze verscheidenheid staan tot zeer goed gevormde bloeiwijzen vereenigd; de bloemen zelf zijn mooi, doch niet al te zeer gevuld en zij munten vooral uit door haar kleur, die donker karmijnrood is. Daarbij is haar blad glanzend donker groen en zeer stevig, waardoor het de aanvallen van spint goed kan doorstaan.

Een goede eigenschap van deze Rozen, die tot de groep der *Wichuriana* Rozen behooren is, dat zij gedurende het grootste gedeelte van den voorwinter haar blad behouden en er dan frisch groen uitzien.

Een hoofdvereischte van deze Rozen is, dat goed op het snoeien wordt gelet. Daartoe moeten in den zomer al de scheuten die gebloeid hebben, bij den grond worden afgesneden, terwijl men die, welke denzelfden zomer gemaakt zijn, dan aanbindt. De laatsten, die in het volgend jaar zullen bloeien, verkrijgen daardoor voldoende licht en lucht.

Het spreekt wel van zelf dat, volgt men deze snoeiwijze, er in het voorjaar in het geheel niet aan haar gesnoeid mag worden.

E. TH. W.

SPIRAEA ARENDSII „VESTA”.

De *Spiraea's* hebben ten allen tijde onder de meest gezochte bloemplanten behoord en verwondering behoeft dit zeker niet te baren, omdat zij, waar zij ook staan, met haar mooie bloem- pluimen steeds een uitnemend figuur maken.

Het waren eertijds de *Spiraea japonica*, die zeer gezocht waren en die dan ook thans nog vrij veelvuldig worden aangetroffen. Toch is deze oude soort geheel verdrongen door een aantal nieuwere en het zijn onze Nederlandsche kweekers, die zeer veel tot het verspreid raken van deze mooie verscheidenheden hebben bijgedragen.

Het zal ongeveer een jaar of vijftien geleden zijn, dat door de firma van Waveren en Kruyff te Sassenheim een aantal nieuwe *Spiraea's* in den handel werd gebracht, die ieders verwondering wekten door de prachtige, groote en mooi gesloten bloeiwijzen, zowel als door haar zuiver witte bloemen. Vooral de beide verscheidenheden *Gladstone* en *Washington* munten boven alles uit en behooren tot de thans nog meest gezochten.

Nog meer opzien baarden de *Spiraea's* met rose bloemen, die in 1904 door de zelfde firma op de groote Tuinbouwtentoonstelling te Dusseldorp voor het eerst werden tentoongesteld. Ieder wilde deze prachtige bloemplanten bezitten en vooral de beide verscheidenheden *Peach Blossom* en *Queen Alexandra* werden bij honderdduizenden verspreid.

Sinds enkele jaren nu is er weder een nieuw ras van deze *Spiraea's* in den handel gekomen, die gewonnen zijn door de bekende firma Arends te Ronsdorf en door de reeds genoemde Nederlandsche firma in den handel worden gebracht. Dit ras kenmerkt zich doordat de bloem- pluimen in den regel langer en ook wat lossier zijn, terwijl de kleur doorgaans donkerder en min of meer purperachtig rood is.

Tot dit ras behoort ook de *Spiraea Arendsi „Vesta”*, die zich kenmerkt niet alleen door haar sierlijke bloeiwijzen, doch ook door de fijn-rose kleur harer bloemen. De planten, die er op de laatste Plantenkeuring door den heer W. Lodder, te Hees, van werden tentoongesteld, waren werkelijk zeer mooi. Een bijzondere eigenschap van de eerstgenoemde *Spiraea's* is, dat zij zich uitnemend in bloei laten trekken en juist hierom worden zij door veel kweekers bijzonder gezocht. Het laatstgenoemde ras echter is in dit opzicht lang zoo gemakkelijk niet.

Tot deze laatsten nu behoort ook de „*Vesta*” en erg gemakkelijk is zij in dit opzicht ook niet, zoodat het inderdaad een mooi stukje kweekerskunst was, dat de inzender liet zien.

E. TH. W.

Foto C. Steenbergh.

SPIRAEA ARENDSII „VESTA”

UIT DE MET EEN BRONZEN MEDAILLE BEKROONDE INZENDING VAN W. LODDER TE HEES, INGEZONDEN OP DE 14 APRIL L.L. TE AMSTERDAM GEHOUDEN PLANTENKEURING.

DE GEHEIMZINNIGE VIOLIST.

(Vervolg van blad. 195).

Ik ben een dwaas als er vrouwen in het spel komen. Toegevend aan een plotselinge aandrang, stond ik op, ging naast haar op de bank zitten en sloeg mijn arm zacht om haar heen, terwijl ik haar terzelfdertijd ernstig toefluisterde, in de hoop haar smart te verlichten.

In gebroken zinnen vertelde zij mij van de vreeselijke verandering, die plotseling gekomen was over den man, en dat dit de reden was geweest dat hij al zijn engagementen er zoo plotseling aan gegeven, en Londen verlaten had. Eerst twee dagen geleden had zij zelf de reden ontdekt, zeide zij. Zij was er toen in geslaagd een onderhoud met hem te verkrijgen in zijn huis, dat over de vlakte van Dartmouth uitzag. Zij had, zoo voegde zij erbij, geen vrienden in Londen, en daar zij niet wist tot wien zich te wenden om medegevoel en raad, had zij mij eindelijk geschreven, omdat, zooals zij het uitdrukte, „zij zich op de een of andere manier tot mij aangetrokken voelde, en wist dat zij mij vertrouwen kon”.

„Maar”, zeide ik, toen zij ten laatste zweeg, „zelfs al heeft dit vreeselijk ongeluk — wat het dan ook moge zijn — Gasperini getroffen, dan begrijp ik nog niet wat u in uw brief bedoelde met „dit huis wordt bewaakt”, en „dat er hoogst ernstige dingen gebeuren, die tot vele complicaties kunnen leiden”. Ook zeide u, dat het van het grootste gewicht voor mijn welzijn was, dat ik dadelijk kwam, en dat mijn leven er van af kon nangen. Wat beteekent dit alles?”

Zij keek mij eenige oogenblikken droef aan.

„Dat beteekent”, zeide zij ten laatste langzaam, „dat Gasperini's vijanden er eindelijk in geslaagd zijn zijn schitterende carrière te verwoesten. Jarenlang hebben zij hem van zijn geld beroofd. Nu hebben zij hem iets ergers, iets veel ergers aangedaan, nu hebben zij hem zijn kalmte ontnomen, en zonder kalmte kan hij niet voor het publiek treden, en kan hij niet spelen, behalve als hij alleen is!”

„Maar, hoe hebben zijn vijanden dit bewerkstelligd? En wie zijn zijn vijanden?” vroeg ik verbaasd.

„Ach! Dat kan ik u zoo niet zeggen! U zou het toch niet begrijpen. En u wist voor vandaag niet dat ik Gasperini kende. En toch ben ik — zijn vrouw”.

„Zijn vrouw!”

„Ja, zijn vrouw — en toch niet zijn vrouw, want ik woon niet langer bij hem. Voor de wet ben ik zijn vrouw nog, doch niemand weet dit. Ah, niemand vermoedt het zelfs! Ik zou voor nog zoo veel niet willen dat iemand het vermoedde. Ik vertel u dit omdat ik voel, dat ik u vertrouwen kan”.

Ik zweeg. Ik kan verklaren dat er weinig dingen in staat zijn mij in verbazing te brengen, maar ik moet zeggen, dat haar woorden mij verbaasd hadden.

„U is zeer open tegen mij geweest, Madame”, zeide ik eindelijk, „en daarom zal ik even open tegen u zijn. Waarom woont u niet langer bij hem?”

„Ach, dat moogt u wel vragen!” riep zij uit. „Ik heb hem nog lief, innig, hartstochtelijk lief, zooals ik altijd gedaan heb; maar met hem leven kan ik niet. De gedachte aan al wat ik gezien heb, aan alles wat ik weet, is te vreeselijk. Nooit zou ik weder zulke

Foto Haagsch Ill.-Bureau.

HET STANDBEELD VAN DEN WIJSGEER EN WISKUNDIGE DESCARTES.

Vroeger staande op de binnenplaats van de H. B. S. aan het Bleyenburg te 's Gravenhage, thans geplaatst op het Newtonplein aldaar, waar het l.l. Vrijdag is onthuld.

verschrikkingen onder de oogen kunnen zien. En toch trekt hij mij nog aan. Is het niet vreemd? Als hij wil, schijnt hij mij te magnetiseeren, mij alles te laten doen wat hij wil”. Zij huiverde. (Wordt vervolgd).

PAKJES.

DE gevaarlijke tijd is er weer, waarin de weinig deskundige plantenliefhebbers bij den neus worden genomen. In bijna ieder groot dagblad kan men ze vinden, die bijzonder goedkope aanbiedingen van planten en knollen aanbieden, waarvan ieder, die even nadenkt, kan begrijpen, dat het niet anders dan uitschot kan zijn, wat men ontvangt.

Wij hadden verleden jaar gelegenheid deel te nemen aan de beoordeelingen der wedstrijd in stationsversiering, uitgeschreven door den A. N. W. B., den machtigen toeristenbond van

Nederland. Verscheidene malen is het ons voorgekomen, dat wij vakken met vaste planten, Knolbegonia's, Dahlia's of Gladiolus zagen, die mislukt waren. Het was dan een teleurstelling voor den chef, die gemeend had een mooi bloemvak te hebben en informeerden wij iets nader, dan bleek het dat de planten betrokken waren van dezen of genen pakjes-baas, die ze zoo goedkoop had aangeboden.

Steeds klonk dan onze raad: „Gaat nooit op zulke goedkope aanbiedingen in, koopt nooit van die zogenaamde pakjesbazen, al hebben hun kwekerijen nog zulke mooie namen en al staan hun advertentie's in nog zulke groote bladen. Bedenk toch, dat alle waar naar zijn geld is en dat planten, waarvoor een solied kweker een redelijken prijs vraagt, door een ander niet voor een vierde en somtijds nog veel minder van dezen prijs geleverd kunnen worden.

Uitschot is het wat men ontvangt, uitschot, dat ieder vertrouwd handelaar zou wegwerpen. Niet alleen is men er zijn geld mede kwijt, maar wat heel wat erger is, het is doodend voor de liefhebberij. Niet ieder vermoedt, dat het mislukken aan de slechte planten te wijten is, doch schrijft dit toe aan zijn gebrek aan kennis; de lust om nog eens planten te bestellen gaat ontbreken.

Koopt dus nooit zulke goedkope aanbiedingen, doch bestelt uw planten bij soliede kweekers.

E. TH. W.

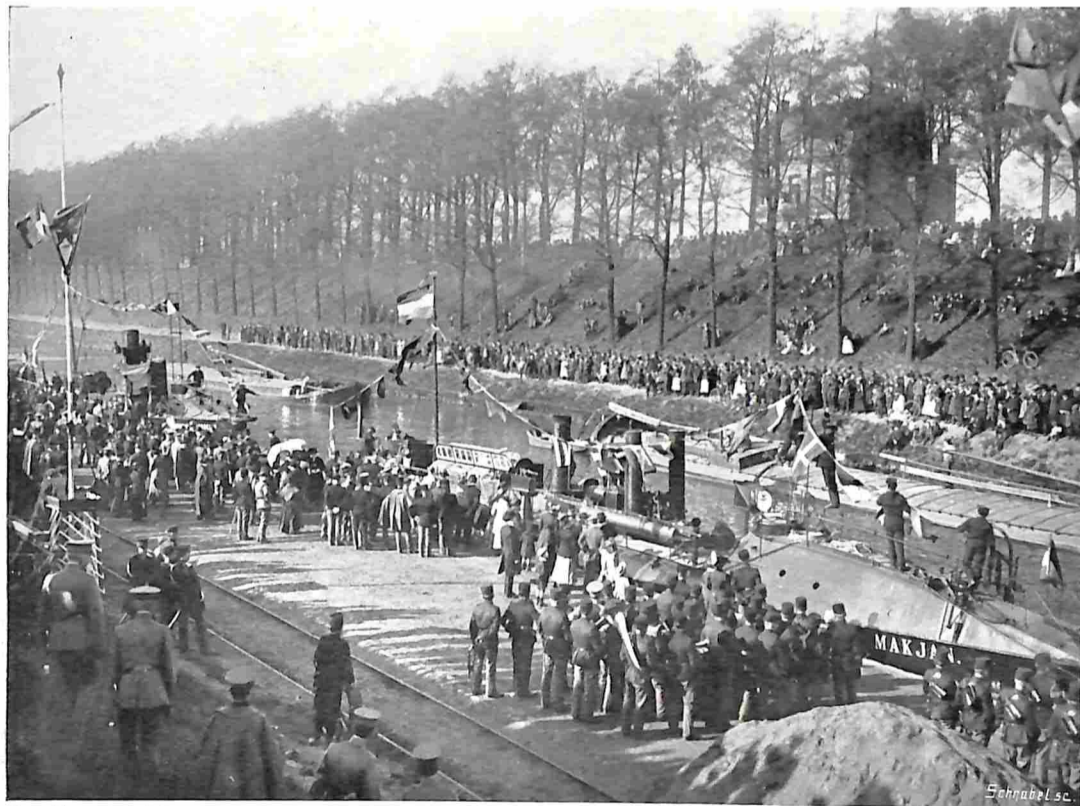

Foto Haagsch Ill.-Bureau.

TORPEDOBOOTEN TE MAASTRICHT.

DE TORPEDOBOOTEN „MAKJAN” EN „CHRISTIAAN VOGELS”, FEESTELIJK INGEHAALD DOOR HALF MAASTRICHT.